

Umeå kommun
Stadsledningskontoret
Utvecklingsavdelningen
901 84 Umeå

YTTRANDE FRÅN FÖRENINGEN FÖR BYGGNADSKULTUR I UMEÅ; SAMRÅDS- HANDLING ANGÅENDE FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR NYDALAOMRÅDET

1. Sammanfattning

Föreningen för Byggnadskultur i Umeå (nedan kallad Föreningen) tillstyrker förslaget att Kustlandsvägen bevaras och att asfaltering och breddning av denna väg undviks.

Föreningen noterar att Tomtebogård markerats som kulturmiljö på plankartan men efterfrågar tydliga riktlinjer för bevarandet av denna gårdsmiljö.

Föreningen avstyrker däremot förslagen om dels rivning av flertalet stugor vid Nydala-sjön och dels flyttning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader från andra delar av sjöns stränder till ett kulturreservat vid sjöns nordöstra del.

2. Föreningens utgångspunkter

Föreningens syfte är att aktivt verka för god byggnadskultur i Umeå; både genom bevarande av värdefull äldre bebyggelse och byggnadsmiljöer och genom främjande av väl anpassade nya byggnader och miljöer.

I detta stadium av planeringsprocessen ser Föreningen som sin främsta uppgift att bevaka och lyfta fram de skyddsvärda befintliga byggnaderna i området; däremot finns det för närvarande inte anledning för Föreningen att närmare gå in på detalj-utformningen av planerad ny bebyggelse inom området.

3. Kustlandsvägen

Föreningen gillar odelat de föreslagna riktlinjerna för Kustlandsvägen; det är viktigt att denna historiskt betydelsefulla väg bevaras till sin sträckning och karaktär.

4. Tomtebogård

Tomtebogård beskrivs som en kulturmiljö i löptexten och har också markerats som en sådan på plankartan. Vad föreningen saknar och efterlyser är en tydlig riktlinje i översiktsplanen om skydd och långsiktigt bevarande av denna gårdsgrupp.

5. Nydalastugorna

Den kulturhistoriskt intressanta stugmiljön kring sjön är en central av Nydalaområdet och ett gemensamt och i högsta grad levande kulturarv för alla Umeåbor – en del av stadens och folkets identitet. De befintliga stugorna utgör idag inget hinder för det rörliga friluftslivet kring Nydalasjön. För dem som vandrar eller cyklar runt sjön är det tvärtom uppenbart att fritidshusen längs sjöns stränder förhöjer värdet av att ströva omkring i en levande naturmiljö, som fortsättningsvis brukas och vårdas av engagerade ägare eller nyttjare. Härtill kommer att de befintliga bebodda stugorna ökar tryggheten för dem som rör sig kring sjön. Det kan enligt föreningens mening omöjligt krävas sådana intrång som föreslås för att exempelvis tillgängliggöra det omedelbara strandområdet att det kräver rivning eller flyttning av stugor. Tillgänglighet kan mycket väl skapas genom andra metoder än genom att riva eller flytta befintlig bebyggelse.

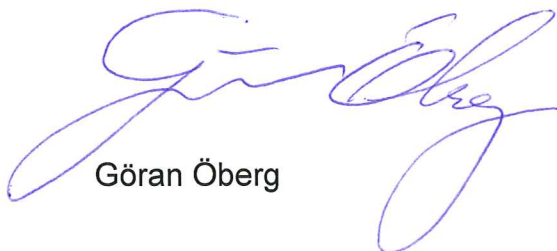
Föreningen vill påminna om att Västerbottens museum år 2006 utförde en inventering av fritidsstugorna på uppdrag av Umeå kommun med avseende på Nydalastugornas kulturhistoriska värde. Som framgår av inventeringen är Nydala Umeås äldsta och bäst bevarade område med sommarstugebebyggelse i direkt anslutning till staden, som också levandegör en viktig period under 1900-talet, när samhället förändrades och vanligt folk fick råd att ta semester. Det unika med miljön vid Nydalasjön är att den gamla stugmiljön fortfarande bibehållit en genuin karaktär och inte ombildats till permanentboende, vilket gör stugmiljön särskilt värdefull att bevara. Av inventeringen framgår att av de 141 stugor som en gång fanns kring sjön finns nu endast 64 kvar. Västerbottens museum anger vidare att "det bör understrykas att stugorna runt sjön utgör en stugmiljö där en stor del av värdet ligger i den sammanhängande miljön och inte enbart i enskilda stugor."

Föreningen motsätter sig mot denna bakgrund fortsatta rivningar av stugor kring sjön (såvida inte någon enskild byggnad är i så oåterkalleligt dåligt skick att den inte kan rustas upp). Det är enligt föreningens mening helt otillräckligt att bevara ett fåtal stugor

vid sjöns nordöstra del samt att flytta stugor till detta område. Ett sådant förfarande innebär ett oåterkalleligt ingrepp på den unika bebyggda kulturmiljön runt Nydalasjön och står enligt föreningens mening i strid med vad Västerbottens museum påtalat i ovan nämnda inventering från år 2006. Att riva och flytta stugor i enlighet med förslaget innebär också att Umeå som stad förlorar en del av sin identitet, som det inte minst mot bakgrund av det kommande kulturhuvudstadsåret borde vara viktig att slå vakt om.

Föreningen föreslår att det som riktlinje för Nydalastugorna bör anges att målet är att långsiktig bevara denna fritidsbebyggelse och att den i sin helhet förses med områdesbestämmelser. Någon flyttning av skyddsvärda stugor blir då inte aktuell.

Styrelsen för Föreningen för Byggnadskultur i Umeå

Göran Öberg